

4. IZRADA DIJAGRAMA

Grafički prikaz podataka omogućava jasniji pregled materijala prikazanog tabelarno.

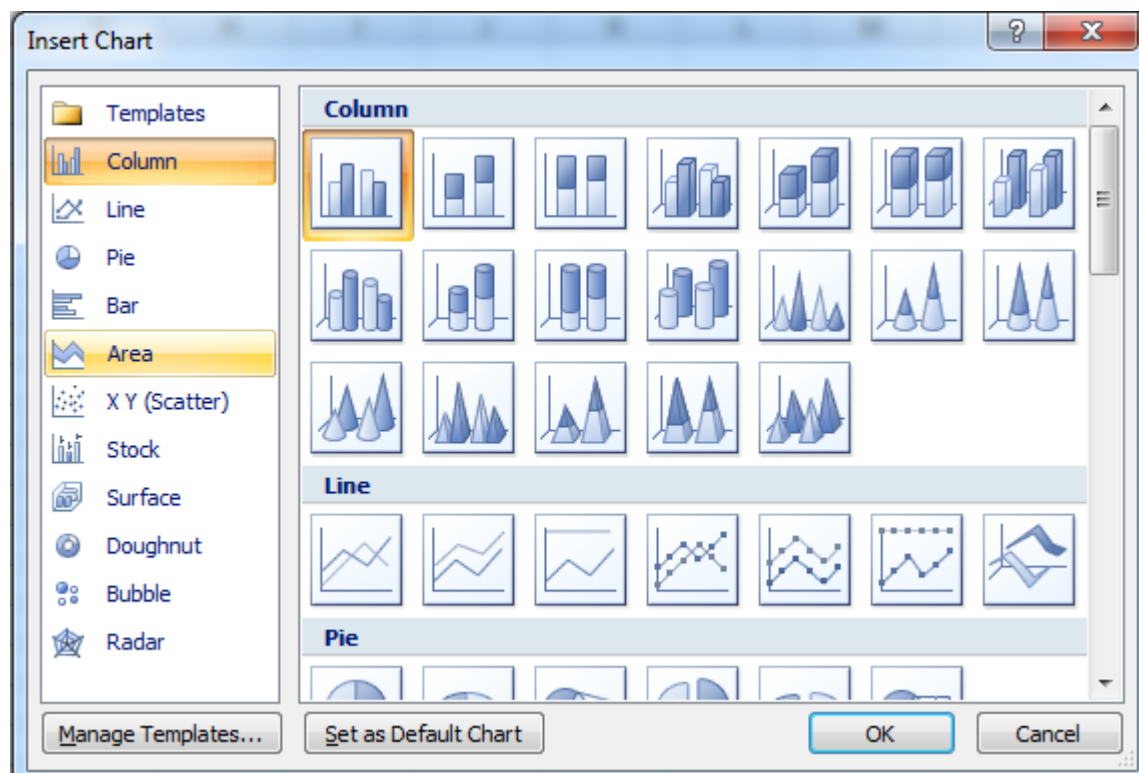
Pre pravljenja grafikona **mora se napraviti tabela.**

Postoje različite vrste dijagrama:

- linijski,
- prostorni,
- stubičasti,
- prugasti (ako je horizontalan) i
- kružni.

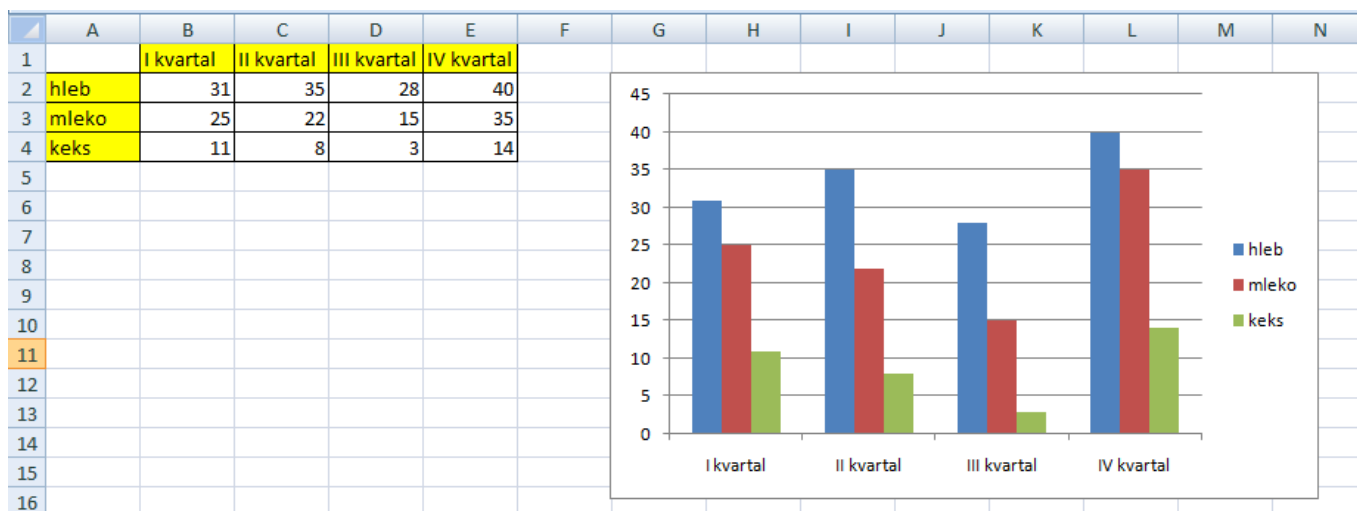
Svaki dijagram ima x i y osu. Izrada dijagrama vrši se uz pomoć Chart Wizard-a (Čarobnjaka) i služi za prikazivanje sukcesivnih polja u tabeli pri čemu treba voditi računa da se ne javljaju prazni redovi i kolone.

Početak rada na izradi dijagrama je kad pritisnemo na **ikonu Chart na paleti Insert** i izaberemo odgovarajući dijagram postavljajući tražene podatke i upišemo naslov dijagrama, legendu i sl. Kad smo formirali dijagram možemo ga upisati kao objekat na postojećem listu ili kao novi list.

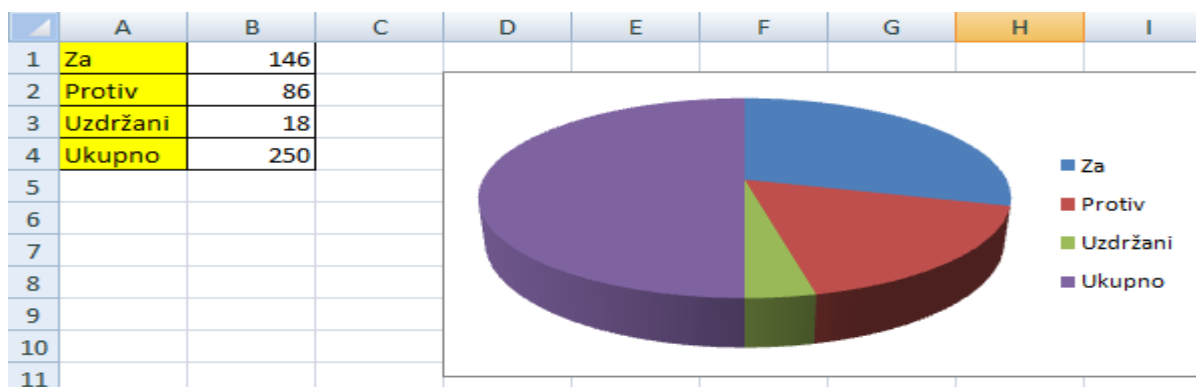
Postupak za izradu **stubičastih dijagrama** je sledeći:

1. **Selektovati tabelu** uključujući i zaglavlja.
2. Izabrati iz menija **Insert** ikonicu **Chart**
3. Izabrati **vrstu dijagrama** (npr. Column)
4. Iz ponuđenih oblika za stubičaste dijagrame **izabrati željeni** oblik i dijagram će biti nacrtan odmah do tabele

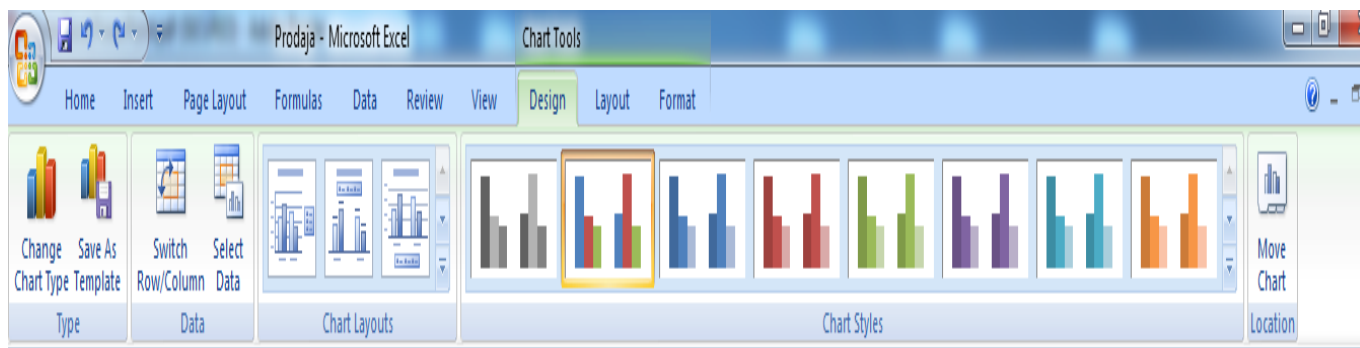
Postupak za izradu **okruglih - pie – dijagrama** je sledeći:

1. **Selektovati tabelu** uključujući i zaglavlja.
2. Izabrati iz menija **Insert** ikonicu **Chart**
3. Izabrati **vrstu dijagrama** (npr. Pie)
4. Iz ponuđenih oblika za stubičaste dijagrame **izabrati željeni** oblik i dijagram će biti nacrtan odmah do tabele

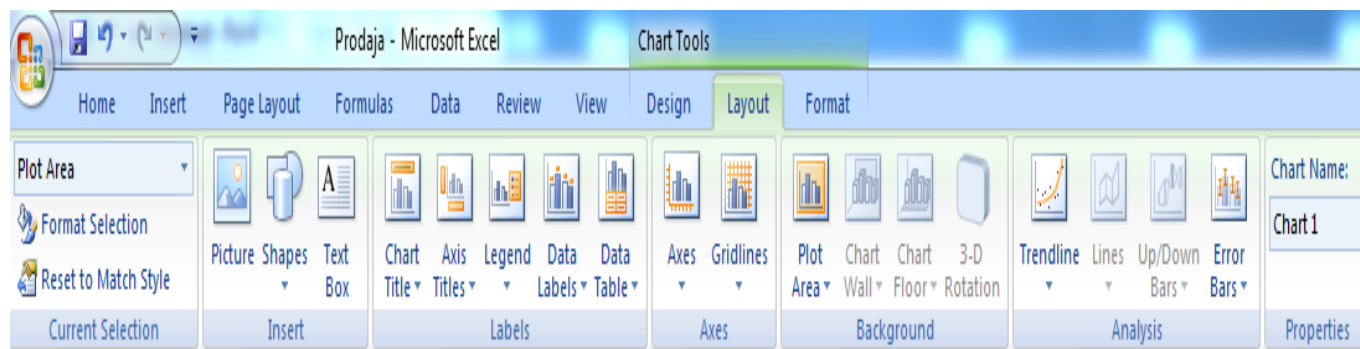
U meniju Desing koja se otvara ako se selektuje dobijeni grafikon, mogu se podešavati:

- različiti stilovi dijagrama (po boji)- **Chart Styles**
- objašnjenja podataka na dijagramu- **Chart Layout**
- promena kolona i vrsta – **Switch Row/Column**

U meniju Layout koji se takođe otvara kada se selektuje dijagram mogu se podešavati:

- Na kartici Labels u opciji **Chart Title** možemo pisati naziv dijagrama a u polju Category (X) axis pišemo naziv x-ose a u polju Value(Y) axis upisujemo vrednost (naziv) za y-osu.
- Na kartici Labels opcija **Axis Titles** mogu se prikazati ili sakriti vrednosti i tekst koji se nalazi uz pojedine ose.
- Na kartici Labels opcija **Legend** možemo uključiti prikazivanje legende ili ne. Ako uključimo prikaz legende uz dijagram u opciji Placement biramo njen položaj.
- Na kartici Labels opcija **Data Labels** biramo da li će na dijagramu, uz grafički prikaz, biti prikazane i vrednosti ili natpisi.
- Na kartici Labels opcija **Data Table** biramo da li će vrednosti sa dijagrama biti prikazane u obliku tabele ispod X-ose.
- Na kartici Axes u opciji **Gridlines** biramo kako će biti prikazane pomoćne linije na dijagramu. Postoji mogućnost postavljanja glavnih (Major) i pomoćnih (Minor) linija koje su gušće.

4.1 Preformatiranje dijagrama

Izmena, premeštanje i brisanje dijagrama: Pritisnemo mišem unutar dijagrama i držeći taster pomeramo dijagram. Ako želimo da promenimo veličinu dijagrama to radimo preko crnih kvadratića, koji se pojave kad pritisnemo na dijagram, pri čemu oni u uglu menjaju odmah obe dimenzije. Pošto smo kliknuli na dijagram za brisanje kucamo Delete. Za izmenu naslova dijagrama pritisnemo na dijagram, a zatim desnim klikom takođe na dijagram, Chart Options. Kad menjamo tip dijagrama biramo Chart Type i sl.

5. ČUVANJE PODATAKA

U osnovnom meniju **Office Batton izabрати Save As** dati ime dokumentu kao i u bilo kom MS programu, na isti način. Tokom rada treba često čuvati dokument pritiskom na ikonicu Save. Postoji mogućnost da se postavlja automatsko upisivanje koje nas obezbeđuje od mogućeg gubitka podataka (Tools/Options/Save/Save AutoRecover info every – definišemo broj minuta kad će se vršiti automatski upis podataka).

6. ŠTAMPANJE

Da bi štampali biramo iz **Office Batton/Print/All** za štampu svih listova ili definišemo samo određene listove iz sveske. Print Preview da vidimo kako će izgledati štampa. Page Setup: Portrait za normalno štampanje ili Landscape za horizontalno štampanje tabele. Adjust se koristi za povećanje ili smanjenje radnog lista pri štampi.

Za razbijanje lista na više strana: Insert, Page Break ili Remove Page Break za kontinuirano štampanje.

Podešavanje formata papira: Page Setup, Paper Size.

Štampanje linija mreže: Page Setup, Sheet, čekiramo Gridlines,

Štampanje oznaka kolona i rednih brojeva redova: Page Setup, Sheet, čekiramo Row And Columns Handles.

7. Sortiranje podataka u radnom listu

Selektujemo polja čiji sadržaj želimo sortirati po rastućoj ili opadajućoj vrednosti (za brojeve) ili po abecednom redu (za tekst) zatim pritisnemo na ikone za sortiranje u meniju **Data/Sort & Filter/Sort**.

8. Umetanje slika

Da bi dokument u Excel-u bio funkcionalniji i lepši, ponekad je potrebno ubaciti slike.

Insert/Illustrations/Picture, na okviru za dijalog Insert Picture pronaći sliku na disku i selektovati fajl. Kad se uverimo da je to slika koju želimo pritisnemo na Insert. Slika umetnuta u Excel se može formatizovati:

Selektujemo sliku, desni klik mišem, Format Picture ili Picture Tools/Format/Size, možemo podesiti veličinu slike. Pored toga mogu se iskoristiti i funkcije Adjust, Picture Styles, Arrange.

9. Automatsko unošenje podataka

Obavlja se tako što se aktivira ćelija i pokazivač dovede u donji desni ugao kada ima oblik krstića i držeći desni taster miša markirati ćelije u koje hoćemo da se unesu podaci. Ovako se mogu markirati samo kolone ili samo redovi. Kada otpustimo desni taster aktivira se kontekstualni meni koji nudi sledeće funkcije:

- **Fill Series** – popunjava markirane ćelije sa rednim brojevima počevši od vrednosti prve ćelije,
- **Fill Months** – nastavlja da popunjava ćelije sa nazivima meseci.

VEŽBA 4.

1. Otvoriti program MS Excel
2. Nacrtati tabelu sa temperaturama za mesec April (od 1.4. do 20.4.) po datumima
3. Izračunati srednju, maksimalnu i minimalnu temperaturu za ovaj mesec
4. Nacrtati stubičasti grafikon
5. Nacrtati linijski grafikon
6. Na novom listu napraviti sledeću tabelu

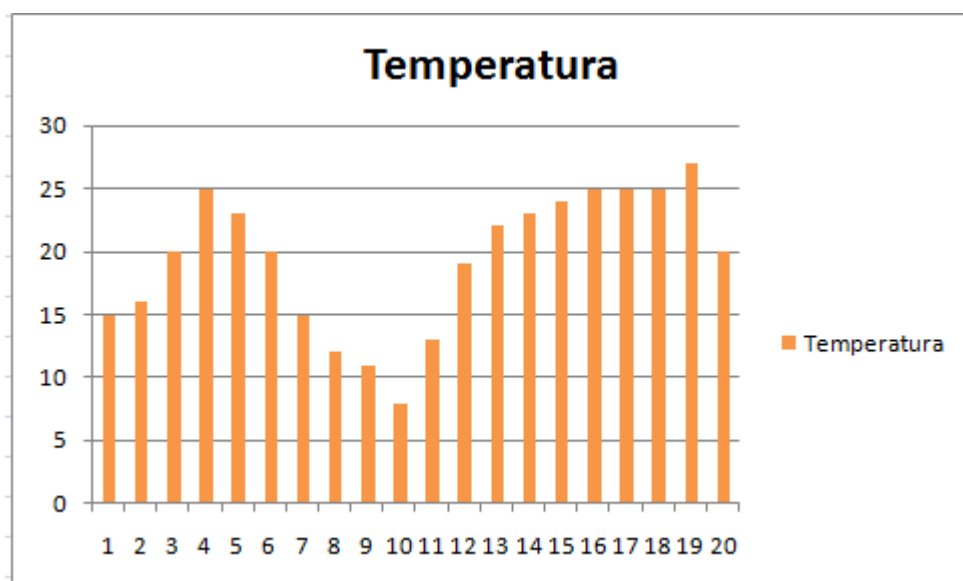
E	F	G	H
	GLASANJE		
	ZA	28	
	PROTIV	36	
	UZDRŽANI	12	
	NEVAŽEĆI	3	

7. Nacrtati pie grafikon za ovu tabelu

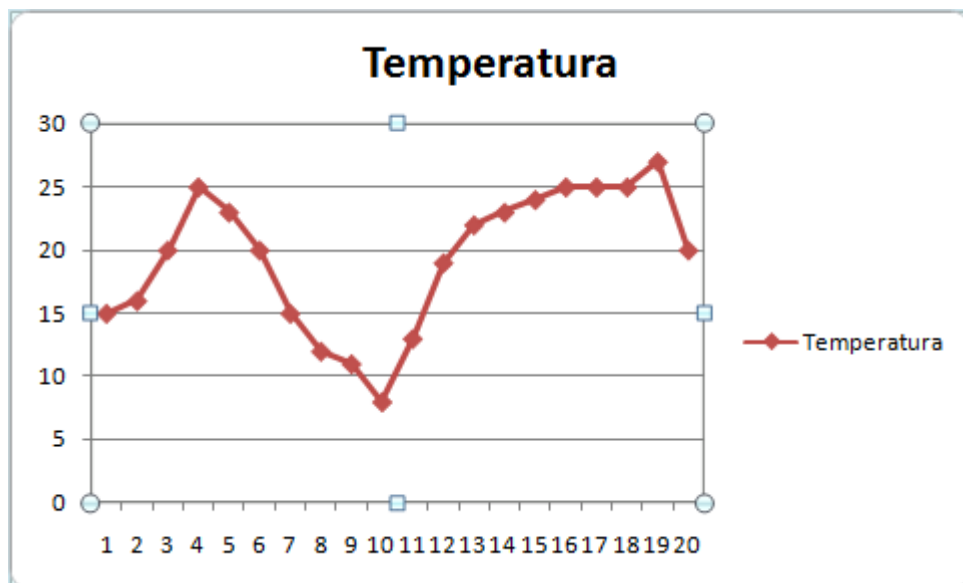
2. i 3.

E	F
Datum	Temperatura
1	15
2	16
3	20
4	25
5	23
6	20
7	15
8	12
9	11
10	8
11	13
12	19
13	22
14	23
15	24
16	25
17	25
18	25
19	27
20	20
Srednja temperatura	19.4
Maksimalna T	27
Minimalna T	8

4.

5.

7.

